

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci **žalobcu: M. C.**, bytomN., *zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. C. s.r.o., N.*, proti **žalovanej: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre**, sídlom Tr. A. Hlinku, Nitra, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. UKF-2010-18/1344-23:191013 zo dňa 5. augusta 2010, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/115/2010-25 zo dňa 28. februára 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/115/2010-25 zo dňa 28. februára 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením súd podľa § 250 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie vo veci preskúmania rozhodnutia rektora Univerzity Konštantína filozofa v Nitre č. UKF-2010-18/1344-23:191013 zo dňa 5. augusta 2010, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie dekanky Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína filozofa v Nitre č. FF–OVV-2010-7/155-4:102200 z 24. júna 2010, ktorým bolo žalobcovi oznámené, že podľa § 54 zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) nebol prijatý na denné štúdium doktorandského štúdia v študijnom odbore 3.1.8. teória politiky, študijný

program politológia, uskutočňovaného na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (ďalej len „doktorandské štúdium“), z dôvodu, že neboli splnené podmienky konania. Krajský súd poznamenal, že žalobca za účastníka konania označil iba Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre zastúpenú rektorom prof. RNDr. L. V. CSc., a nie rektora priamo, ktorý v zmysle zákona rozhoduje o žiadostiach o preskúmanie rozhodnutia dekana fakulty. V odôvodnení súd ďalej uviedol, že napadnuté rozhodnutie nepodlieha súdnemu prieskumu, i keď bolo rozhodované o práve žalobcu uchádzať sa o prijatie na príslušnú vysokú školu v uvedenom študijnom odbore, avšak zo zákona vyplýva, že rozhodnutie rektora príslušnej vysokej školy o zamietnutí sťažnosti uchádzača proti rozhodnutiu dekana o neprijatí na doktorandské štúdium nepodlieha súdnemu prieskumu vzhľadom na samosprávny prvok vysokej školy. Podľa názoru súdu rozhodnutie nepodlieha prieskumu súdu v zmysle ust. § 244 a § 247 OSP, nakoľko nejde o konanie, v rámci ktorého by bolo vydané rozhodnutie v zmysle zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, pretože zákon o vysokých školách pri vydávaní rozhodnutí o prijatí či neprijatí študenta na doktorandské štúdium, neodkazuje na tento zákon (ust. § 108 zákona o vysokých školách) a z koncepcie zákona o vysokých školách jednoznačne vyplýva, že o činnosti a organizácii príslušnej vysokej školy rozhodujú orgány akademickej samosprávy a do ich kompetencií patrí právomoc určovať počet prijímaných uchádzačov o štúdium a podobne (§ 58 ods. 1 zákona o vysokých školách). Zákonný dôvod pre zastavenie konania videl súd v neexistencii predmetu konania, súčasne rozhodol, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobca v odvolaní proti uzneseniu súdu žiadal, aby odvolací súd zrušil prvostupňové rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie; uplatnil si nárok na náhradu trov konania. Žalobca poukázal na to, že žalovaná ako verejnoprávna inštitúcia má postavenie orgánu verejnej správy vo veciach školstva a je jej ako právnickej osobe zverené rozhodovanie o práve na vzdelanie zaručenom Ústavou SR. Odvolal sa na čl. 6 ods. 1 prvú vetu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 46 Ústavy SR, ustanovenia piatej časti OSP o správnom súdnictve, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, v ktorých konštatovali, že z preskúmania súdu nemôže byť vylúčené žiadne rozhodnutie správneho orgánu, ktoré sa dotýka základných práv a slobôd. Podľa názoru žalobcu, aj napriek tomu, že žalovanej je zákonom zverená samospráva v rozhodovaní a riadení vlastnej činnosti, sú rozhodnutia vydané v medziach tejto zverenej právomoci preskúmateľné

súdom, pokiaľ sa týkajú základných práv a slobôd, pričom zdôraznil, že súd je povinný preskúmať každé rozhodnutie splňajúce tieto podmienky.

K podanému odvolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá navrhovala potvrdiť rozhodnutie krajského súdu, pričom uviedla, že je v zmysle § 5 ods. 1 zákona o vysokých školách verejnoprávna a samosprávna inštitúcia. O organizácii a činnosti verejnej vysokej školy, ktorou je žalovaná, rozhodujú v rozsahu ustanovenom zákonom o vysokých školách orgány akademickej samosprávy. Do samosprávnej pôsobnosti verejnej vysokej školy v zmysle § 6 ods. 1 písm. b/ zákona o vysokých školách patrí určovanie počtu prijímaných uchádzačov o štúdium, určovanie podmienok prijatia na štúdium a rozhodovanie v prijímacom konaní. Z uvedeného podľa žalovanej vyplýva, že verejnú vysokú školu nemožno považovať za orgán verejnej správy, resp. správny orgán tak, ako ho chápe § 244, resp. 247 OSP. Ďalej zdôraznila, že napadnutým rozhodnutím neboli porušené ľudské práva a základné slobody žalobcu v zmysle čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 42 ods. 1 Ústavy SR. Žalovaná svojím postupom neporušila základné právo žalobcu na vzdelanie. Považovala žalobcovo konanie za konanie v rozpore s § 54 ods. 5 až 7 a § 55 až 57 zákona o vysokých školách, ako aj v rozpore s § 2 ods. 4 zákona o vysokých školách, podľa ktorého vysoké školy majú výhradné právo na poskytovanie, organizovanie a zabezpečovanie vysokoškolského vzdelávania. Uviedla, že podľa § 2 ods. 8 zákona o vysokých školách majú vysoké školy výhradné právo prijímať uchádzačov o vysokoškolské vzdelávanie. Podľa žalovanej je týmito ustanoveniami naplnená dikcia § 248 písm. d/ OSP, t. j., že rozhodnutie o prijatí, resp. neprijatí uchádzača na štúdium na vysokej škole, je takým rozhodnutím, ktorého preskúmanie vylučuje osobitný zákon, t. j. zákon o vysokých školách.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP ďalej len „najvyšší súd“) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach žaloby a v rozsahu odvolania žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP) a dospel jednomyseľne k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovení § 250ja ods. 2 vety prvej OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk.

Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie, či postup a rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým konanie o žalobe na preskúmanie rozhodnutia, ktorým druhostupňový správny

orgán potvrdil rozhodnutie správneho orgánu v prvom stupni o neprijatí žalobcu na doktorandské štúdium, bolo zastavené, boli v súlade so zákonom.

Podľa § 244 ods. 1 OSP, v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (§ 244 ods. 3 OSP).

Z obsahu priloženého spisu mal najvyšší súd preukázané, že žalobca podal 22. júla 2010 žiadosť o preskúmanie rozhodnutia dekanky Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína filozofa v Nitre č. FF–OVV-2010-7/155-4:102200 z 24. júna 2010, ktorým mu bolo oznámené, že v zmysle § 54 zákona o vysokých školách nebol prijatý na predmetné denné doktorandské štúdium. V odôvodnení rozhodnutia je uvedené, že na predmetný študijný program mohla dekanica fakulty prijať len vymedzený počet uchádzačov. Rozhodnutím č. UKF-2010-18/1344-23:191013 z 5. augusta 2010 rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre zamietol žiadosť žalobcu a potvrdil rozhodnutie dekanky s odôvodnením, že toto rozhodnutie je v súlade s § 57 ods. 1 zákona o vysokých školách a vnútornými predpismi fakulty a Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia postupu (§ 247 ods. 1 OSP) sa postupuje v zmysle ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP.

Správny súd preskúmajúc zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia a postupu správneho orgánu a posudzuje, či je pravdivé tvrdenie žalobcu, že bol rozhodnutím

a postupom správneho orgánu ukrátený na svojich právach. Limitom súdneho prieskumu je zákonnosť, pričom zákonnosť rozhodnutí a postupov je súlad týchto rozhodnutí a postupov s platným právnym poriadkom v Slovenskej republike.

Podľa § 108 zákona o vysokých školách sa všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje na rozhodovanie podľa tohto zákona okrem rozhodovania o uložení pokuty podľa § 2a, rozhodovanie o zastavení konania podľa § 47, rozhodovanie o udelení oprávnenia podľa § 49a, rozhodovanie o priznaní sociálneho štipendia (§ 96 ods. 1 až 6) a rozhodovanie o uznaní dokladov o vzdelaní na akademické účely.

Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (článok 46 ods. 2 Ústavy SR).

Ako vyplýva z gramatického výkladu ustanovenia § 108 zákona o vysokých školách, toto ustanovenie vylučuje pôsobnosť všeobecného predpisu o správnom konaní na rozhodovanie, aj vo veciach prijatia študenta na štúdium na vysokej škole, avšak vylúčenie správneho poriadku neznamená i vylúčenie týchto rozhodnutí zo súdneho prieskumu. Podľa článku 46 ods. 2 Ústavy SR každé rozhodnutie orgánu verejnej správy je preskúmateľné súdom, pokiaľ ho zákon výslovne nevylúči z preskúmania. Zákon č. 131/2002 Z.z., v žiadnom zo svojich ustanovení nevylučuje právomoc súdu preskúmať rozhodnutia vydané podľa tejto právnej normy. Potom nemá oporu v ust. § 108 zákona č. 131/2002 Z.z. ani právny názor prvostupňového súdu, že súdny prieskum žalobcom napadnutých rozhodnutí je podľa § 108 zákona č. 131/2002 Z.z. vylúčený.

Naopak v zmysle ustanovení § 244 OSP vyplýva právo žalobcu domáhať sa prieskumu rozhodnutí a postupov týchto právnických osôb, ktorým zákon zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. V danom prípade je jednoznačné, že zákonom o vysokých školách zákonodarca zveril vysokým školám a im príslušným orgánom kompetenciu rozhodovať aj o prijatí/neprijatí študenta na štúdium na vysokej škole a je nepochybné, že takýmto rozhodnutím, môže byť táto fyzická ukrátená na svojich právach, a že ide o vzťah verejnoprávny, navyše ide o realizáciu práva na vzdelanie ako Ústavou SR garantovaného práva a preskúmanie takéhoto rozhodnutia je neprípustné

vylúčiť zo súdneho prieskumu (čl. 46 ods. 2 vety druhej Ústavy SR). Neobstojí preto ani dôvod podľa § 248 písm. d/ OSP na vylúčenie rozhodnutia zo súdneho prieskumu.

Najvyšší súd konštatuje, že neboli splnené zákonné podmienky pre zastavenie konania o žalobe žalobcu na preskúmanie napadnutého rozhodnutia o neprijatí žalobcu na doktorandské štúdium a je daná právomoc súdu, v danom prípade krajského súdu na konanie a rozhodovanie v tejto veci.

Pred začatím prijímacieho konania na doktorandské štúdium vypisuje vysoká škola alebo fakulta, ak sa študijný program uskutočňuje na fakulte, témy dizertačných prác, o ktoré sa možno v rámci prijímacieho konania uchádzať (prvá veta § 54 ods. 5 zákona o vysokých školách).

Vysoká škola alebo fakulta, ak sa študijný program uskutočňuje na fakulte, môže určiť na prijatie na štúdium jednotlivých študijných programov ďalšie podmienky s cieľom zabezpečiť, aby sa na štúdium dostali uchádzači s potrebnými schopnosťami a predpokladmi. Určené podmienky a spôsob overovania ich splnenia musia umožňovať výber uchádzačov, ktorí prejavia najvyššiu mieru schopností na štúdium. Vysoká škola nesmie prijatie na štúdium podmieniť žiadnym finančným plnením okrem poplatku podľa § 92 ods. 10 (§ 57 ods. 1 zákona o vysokých školách).

Vysoká škola alebo fakulta, ak sa študijný program uskutočňuje na fakulte, overuje splnenie podmienok podľa odseku 1 prijímacou skúškou, ak je určená ako súčasť overovania schopností na štúdium. Prijímacie konanie na doktorandské štúdium obsahuje prijímaciu skúšku vždy (§ 57 ods. 3 zákona o vysokých školách).

Vysoká škola alebo fakulta, ak sa študijný program uskutočňuje na fakulte, zverejní včas, najneskôr do 20. septembra v akademickom roku, ktorý predchádza akademickému roku, v ktorom sa má štúdium začať, ak ide o bakalársky študijný program alebo študijný program podľa § 53 ods. 3, a pri ostatných študijných programoch najneskôr dva mesiace pred posledným dňom určeným na podanie prihlášok, lehotu na podanie prihlášok na štúdium, podmienky prijatia podľa odseku 1, termín a spôsob overovania ich splnenia, a ak je súčasťou overovania schopností na štúdium prijímacia skúška, aj formu a rámcový obsah skúšky a spôsob vyhodnocovania jej výsledkov. Tieto skutočnosti sa musia zverejniť na úradnej výveske vysokej školy alebo fakulty a hromadným spôsobom podľa osobitného predpisu. Rovnakým spôsobom musí vysoká škola alebo fakulta zverejniť aj informáciu

o počte uchádzačov, ktorý plánuje prijať na štúdium príslušného študijného programu.

Prijímacie konanie je proces umožňujúci uchádzačovi, ktorý preukáže splnenie určených podmienok prijatia na štúdium, stať sa študentom zvoleného študijného programu na vybranej vysokej škole (§ 58 ods. 1 zákona o vysokých školách).

O prijatí na štúdium študijného programu, ktorý uskutočňuje fakulta, rozhoduje dekan. O prijatí na štúdium študijného programu, ktorý uskutočňuje vysoká škola, rozhoduje rektor (§ 58 ods. 6 zákona o vysokých školách).

Rozhodnutie o výsledku prijímacieho konania sa musí vyhotoviť písomne do 30 dní od overenia splnenia podmienok prijatia na štúdium. Musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o možnosti podať žiadosť o preskúmanie rozhodnutia. Musí sa doručiť uchádzačovi do vlastných rúk. Uchádzačovi, ktorého miesto pobytu nie je známe, sa doručuje vyvesením rozhodnutia na úradnej výveske vysokej školy alebo fakulty počas 15 dní. Posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia (§ 58 ods. 7 zákona o vysokých školách).

Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní posúdiť, či napadnuté rozhodnutie žalovanej ako aj prvostupňové správne rozhodnutie spĺňa všetky náležitosti v zmysle relevantných ustanovení zákona o vysokých školách ako aj vnútorných predpisov fakulty a Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, predovšetkým či odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia je zrozumiteľné a má dostatočnú vypovedaciu schopnosť o dôvodoch neprijatia žalobcu na doktorandské štúdium s prihliadnutím na splnenie/nesplnenie podmienok prijatia na zvolený študijný program overovaný prijímacou skúškou, a to so zreteľom na medze súdneho prieskumu stanovené podanou žalobou; súčasne súd posúdi splnenie náležitostí žaloby, vrátane tvrdenia o ukrátení na právach žalobcu.

Najvyšší súd ďalej dodáva, že podľa § 250 ods. 4 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Podľa názoru odvolacieho súdu § 250 ods. 4 OSP má kogentný charakter a ide o špeciálnu právnu úpravu účastníkov v konaní. Nesprávne označenie žalovaného v konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nebráni súdu, aby konal so správne

identifikovaným žalovaným, pokiaľ táto skutočnosť vyplýva zo samotnej žaloby a aby žalovaný správny orgán bol aj správne označený v písomnom vyhotovení rozhodnutia súdu.

Prípadné nesprávne označenie žalovaného správneho orgánu preto nemôže mať samé osebe za následok zastavenie konania pre nedostatok procesnej podmienky konania, pokiaľ žaloba obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 249 ods. 2 OSP), t. j. najmä označenie rozhodnutia správneho orgánu, ktoré napáda, nakoľko správne označenie žalovaného správneho orgánu vyplýva z takto označeného rozhodnutia.

Z uvedeného vyplýva, že aj napriek tomu, že žalobca označil ako žalovanú len Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre zastúpenú rektorom prof. RNDr. L. V. CSc., a nie rektora priamo, ktorému zákon o vysokých školách zveril právomoc rozhodovať v druhom stupni o žiadostiach o preskúmanie rozhodnutia o výsledku prijímacieho konania, z označenia napádaného rozhodnutia, nezameniteľne vyplýva označenie správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, a s ktorým má súd ako s účastníkom konania konať.

Vysloveným právnym názorom s poukazom na § 226 OSP je prvostupňový súd, ktorý v ďalšom konaní preskúma zákonnosť napadnutého rozhodnutia, viazaný, pričom sa vysporiada s námietkami uvedenými v žalobe, ako aj s vyjadrením žalovanej, a rozhodne o náhrade trov konania, ktoré vznikli účastníkom v odvolacom konaní.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.

V Bratislave 13. júla 2011

JUDr. Ida H a n z e l o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková